

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.386/2012/6.szám

A Kúria a dr. Kutas Zsófia jogtanácsos által képviselt felperesnek a Nagy és Pál Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy Szilárd ügyvéd) által képviselt I.r. és a dr. Fullajtár-Németh Kinga jogtanácsos által képviselt III.r. alperesek ellen kártérítés, jogalap nélküli gazdagodás iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 14.G.303.871/2010. szám alatt indult és a Fővárosi Törvényszék 2.Gf.75.972/2011/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a másodfokú ítélet ellen az I.r. alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán indult felülvizsgálati eljárásban - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 34.000 (harmincnégyezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, a 136.400 (egyszázharminchatezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

i n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az I.r. alperes a III.r. alperes támogató képviselőjében eljárva 2006. szeptember 21-én kötött támogatási szerződést a B Kft. (a továbbiakban: Kft.) főkezdvezményezettel. A szerződés szerint a Kft. részére az abban foglalt projekt megvalósítása céljából 4.996.000 Ft állami támogatást nyújtott. A Kft. 2009. június 19-ei kezdő időponttal került felszámolás alá. A felperes vezette bankszámláját, melynek terhére 2006. június 3-án a Magyar Államkincstár jogosult által benyújtandó azonnali beszédési megbízás(ok) teljesítésére felhatalmazást adott. Az I.r. alperes 2009. október 14-én a szerződéstől elállt, s 1.449.000 Ft tőke, valamint 498.902 Ft kamat 15 napon belüli

visszafizetésére szólította fel a Kft-t. A folyamatban lévő felszámolási eljárásban hitelezői igényét 2009. december 19-én jelentette be.

Az I.r. alperes a Magyar Államkincstárnál vezetett HEFOP beszédési számla javára elektronikus úton 2010. május 17-én felhatalmazó levélen alapuló azonnali beszédési megbízást nyújtott be a felpereshez 1.947.902 Ft erejéig, melyet az banktechnikai ok - korábbi tranzakciót követő visszazárolás elmaradása - folytán tévesen a felszámoló erre vonatkozó rendelkezésének hiányában másnap teljesített is.

A felperes 2010. június 1-jén a felszámoló írásbeli felszólítását követően az inkasszált összeget 2010. május 18-ai értéknappal jóváírta.

A felperes 2010. június 14-ei, majd 2010. július 2-ai leveleiben eredménytelenül szólította fel az I.r. alperest a tévesen teljesített beszédési megbízás 1.947.902 Ft összegének visszautalására.

A felperes kereseti kérelmében arra kérte a bíróságot, elsődlegesen az I.r. alperest kártérítés, másodlagosan a III.r. alperest jogalap nélküli gazdagodás jogcímén kötelezze 1.947.902 Ft és annak járulékai megfizetésére. Az I.r. alperessel szembeni követelése vonatkozásában azt adta elő, kára azáltal következett be, hogy a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 38. § /3/ bekezdésének megszegésével nyújtott be azonnali beszédési megbízást; követelését ilyen módon nem, csak a felszámolási eljárás keretében érvényesíthette volna.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. alperes hivatkozott arra, ő maga mindvégig jóhiszeműen járt el, az inkasszó téves teljesítéséből gazdasági előnye nem származott. A felperesnek az azonnali beszédési megbízást a Cstv. 38. § /3/ bekezdéséből következően vissza kellett volna utasítania, azt a rá vonatkozó szabályok megsértésével teljesítette. Az I.r. alperes eljárása és a bekövetkezett kár között okozati összefüggés nincs. A felperes a Kft. „f.a.”-nek okozott és megtérített kárt nem háríthatja tovább, a Ptk. 4. § /4/ bekezdése alapján ugyanis saját jogsértő magatartására előny szerzése végett nem hivatkozhat, illetve a Ptk. 99. §-ának megfelelően köteles viselni a saját körében felmerülő kárveszélyt.

Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. április 21-én meghozott 14.G.303.871/2010/8. számú ítéletével a keresetet elutasította. Úgy ítélte meg, az I.r. alperes a követelést a Cstv. 38. § /3/ bekezdésébe ütköző módon érvényesítette a felszámolási eljárás keretén kívül, holott a felperes tudott a felszámolási eljárásról, s arról is, hogy az adós bankszámlájával kapcsolatos terhelés kizárólag a felszámoló

utasítására hajtható végre. Azzal, hogy az azonnali beszédési megbízást annak teljesítése előtt alakilag és tartalmilag nem vizsgálta, megszegte a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet 34. §-ának rendelkezéseit. A kárt kizárólag a felperes súlyos gondatlansága, az adós cég bankszámlája visszazárolásának elmulasztása okozta. Az I.r. alperes jogellenes magatartása és a bekövetkezett kár között okozati összefüggést nem látta megállapíthatónak.

Az elsőfokú bíróság elutasította a III.r. alperessel szemben jogalap nélküli gazdagodás jogcímén másodlagosan előterjesztett keresetet is.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 2012. június 28-án meghozott 2.Gf.75.972/2011/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy az I.r. alperest 15 napon belül 1.363.531 Ft, valamint ennek 2010. május 19-étől a kifizetés napjáig terjedő időre járó késedelmi kamata, s első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a felperes részére; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság jogi következtetéseivel. Úgy ítélte meg, a Kft. vagyonában bekövetkezett kárt a felperes és az I.r. alperes által képviselt a III.r. alperes oldaláról is megállapítható jogellenesség" együttesen eredményezte. A felperesnek a teljesítés előtt az inkasszót alakilag és tartalmilag meg kellett volna vizsgálnia, a felszámoló erre vonatkozó rendelkezése hiányában azt nem teljesíthette volna. Másrészt viszont a III.r. alperes képviselőjében eljárva az I.r. alperes a Cstv. 38. § /3/ bekezdésének megszegésével a felszámolási eljárás keretén kívül, jogellenesen érvényesített igényt. E két jogellenes magatartás együttesen eredményezte a kárt. A Ptk. 344. § /1/ bekezdése alapján a közösen okozott kárért való felelősség a károsulttal szemben egyetemleges, míg a károkozók egymás közötti viszonyában a magatartás felróhatóságuk arányában oszlik meg. A másodfokú bíróság a felperesi oldalon jelentkező szerződésszegő magatartást gondatlannak, míg a III.r. alperes eljárását - különös tekintettel arra, hogy képviselőjében az I.r. alperes a felszámolási eljárásban 2009. december 19-én hitelezői igényét be is jelentette - jobb tudomása ellenére szándékosnak ítélte meg, emiatt a felróhatóság arányát a felperesre kedvezőbben 30 - 70 %-ban határozta meg.

A jogerős ítélet ellen az I.r. alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte a Kúriát, a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben. Álláspontja szerint a Kft. vagyonában bekövetkezett károsodást kizárólag a felperes oldalán megállapítható jogellenesség eredményezte, ezért a Ptk. 344. § /1/ bekezdésének alkalmazása jogszabálysértő. A kár nem következhetett volna be, ha a felperes saját felróható magatartása következtében az azonnali beszédési megbízást tévesen nem

teljesíti. Utalt arra, az általa a felpereshez benyújtott azonnali beszédési megbízás jogviszonyukban nem minősül jogellenes magatartásnak, másrészt pedig magatartása és a felperesnél keletkezett vagyonveszteség között ok-okozati összefüggés nincs. Arra az esetre, ha a Kúria a felperes és az I.r. alperes egyetemleges kárfelelősségét mégis megállapítaná, úgy vitatta a felróhatóságnak a másodfokú bíróság által megállapított arányát is.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, s arra a következtetésre jutott, hogy az a felhozott okokból nem jogszabálysértő.

A perben azt kellett vizsgálni, miszerint a Kft.-nek a felperes és - a III.r. alperes képviselőjében eljárva - az I.r. alperes közösen okoztak-e kárt. Közös károkozás esetén ugyanis a Ptk. 344. §-ának /1/ bekezdése szerint a károkozók felelőssége a károsulttal szemben egyetemleges, egymással szemben pedig magatartásuk felróhatósága arányában oszlik meg. Ez utóbbi rendelkezés azt határozza meg, a károkozók egymás közötti jogviszonyában a kárért mennyiben kötelesek helytállni.

Nem vitatott, hogy a Kft. kárát közvetlenül az idézte elő, hogy a felperes banktechnikai ok miatt tévesen az azonnali beszédési megbízást teljesítette. A kár bekövetkezéséhez azonban az I.r. alperesnek a Cstv. 38. § /3/ bekezdésébe ütköző magatartása, a követelésnek a felszámolási eljárás keretén kívüli érvényesítése is hozzájárult, melynek jogellenességét maga is elismerte. A Kúria megítélése szerint e jogellenes cselekmények ugyan időben elkülönültek, de azok egymásra épülve szervesen összefüggtek, a kár bármelyik fél szabályszerű eljárása esetén nem következett volna be. A károsodás bekövetkezéséhez vezető oksági láncolatot az azonnali beszédési megbízás benyújtása indította meg. A jogerős ítéletet hozó bíróság helyesen jutott tehát arra a következtetésre, hogy a két jogellenes magatartás együttes megléte eredményezte a kárt, a Ptk. 344. § /1/ bekezdésében foglalt feltételek fennálltak.

A károsult kárát a felperes térítette meg, így annak arányos részét felróhatóságának megfelelően az I.r. alperestől alappal követelhetette (BH.2000.199). Az I.r. alperes kárfelelősségének arányát a jogerős ítéletet hozó bíróság a Pp. 206 § /1/ bekezdése alapján, a bizonyítékokat a maguk összességében értékelve mérlegeléssel határozta meg. Az I.r. alperes felülvizsgálati kérelmében e mérlegelést csak általánosságban támadta, nem részletezte, hogy a mérlegelést miért tartja jogszabálysértőnek.

A Kúria gyakorlata töretlen abban, hogy a felülvizsgálati eljárásban felülmérlegelésnek csak akkor van helye, ha a bizonyítékok mérlegelésére iratellenesen, okszerűtlenül, a logika szabályaival ellentétesen került sor (BH.1998.401).

Tekintettel arra, hogy az I.r. alperes a fentiek megvalósítását megalapozó tényekre, körülményekre nem hivatkozott, a Kúria e körben érdemi vizsgálódást nem folytathatott.

Mindezek miatt a Kúria a Ptk. 275. § /3/ bekezdésére hivatkozással a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A Kúria a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ bekezdésének a) pontja és /4/ bekezdése megfelelő alkalmazásával 34.000 Ft jogtanácsosi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget.

Az I.r. alperest megillető illetékmentesség folytán a 136.400 Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § /1/ bekezdésének m) pontja és a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban című 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. június 11.

Dr.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke, Dr.Szabó Péter sk.előadó-bíró, Dr.Osztovits András sk.bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
bíróságit tisztviselő